

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23To/97/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120010225
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Javorková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3120010225.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Javorkovej a sudcov JUDr. Ondreja Samaša a JUDr. Mariána Dunčka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 06. decembra 2021 prejednal odvolanie prokurátorky Okresnej prokuratúry Trenčín a obžalovaného

O. K.,

nar. XX.XX.XXXX v L., trvale bytom G. nad T. č. XX, toho času vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci v ÚVTOS Ilava,

ktoré podali proti rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8T/12/2020 zo dňa 10.09.2021 a takto jednohlasne

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. c), ods. 2, ods. 3 Tr. por. zrušuje sa napadnutý rozsudok vo výroku o oslobodení obžalovaného pre trestný čin podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr.zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i) Tr.zák. a vo výroku o treste.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. sa vec vracia súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom súdu prvého stupňa bol obžalovaný O. K. odsúdený pre prečin krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že na verejnom zasadnutí o obnove konania konaného dňa 13.06.2018 v čase o 09.30 hod. pod spisovou značkou 6Nt 450/2017 na Okresnom súde v Trenčíne nepravdivo uviedol, že skutok, za ktorý bol odsúdený v trestnej veci Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3T/127/2016 spáchala jeho družka B. Z., ktorá mu mala povedať, že olúpila nejakú tetu s fľašou kúpenou v Tescu, čo sa nezakladá na pravde.

Bol za to odsúdený podľa § 345 odsek 1 Trestného zákona s použitím § 38 odsek 2, odsek 4, odsek 8 Trestného zákona, s prihliadnutím k § 37 písmeno m) Trestného zákona a v spojení s § 43 Trestného zákona na ďalší trest odňatia slobody v trvaní 28 mesiacov, na výkon ktorého bol podľa § 48 odsek 2 písmeno b) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia (výrok pod bodom I.).

Súd obžalovaného zároveň podľa § 285 písm. a/ Tr. zák. oslobodil spod obžaloby Okresnej prokuratúry Trenčín sp. zn. 2Pv 723/18 pre zločin vydierania podľa § 189 odsek 1, odsek 2 písmeno b) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno i) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že v presne nezistenom čase v mesiaci júl 2018 - do 24.07.2018 počas výkonu trestu odňatia slobody v ÚVV a ÚVTOS Ilava doposiaľ nezisteným spôsobom zaslal poškodenej B. Z., ktorá bola svedkom v

trestnej veci vedenej na Okresnom súde Trenčín sp. zn. 6Nt 450/2017 na adresu V. nad Z., U. XXX/XX dva listy, v ktorých ju žiadal, aby lúpež zobrala na seba s tým, že ak to neurobí, tak po prepustení z výkonu trestu ju zabije, napriek tomu, že obvinený už bol odsúdený za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písmeno c) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písmeno a) Trestného zákona rozsudkom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3T/127/2016 zo dňa 31.01.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.03.2017 k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní 11 rokov a rozsudkom Okresného súdu Lučenec sp. zn. 3T/158/2005 zo dňa 29.9.2005, bol právoplatne odsúdený za trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov k nepodmienečnému trestu odňatia slobody vo výmere 10 rokov, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný (výrok pod bodom II.).

Rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože ho svojim odvolaním podaným ihneď po jeho vyhlásení napadol prokurátor. V písomných dôvodoch uviedol, že odvolanie podáva čo do výroku o vine aj treste v neprospech obžalovaného. Prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí konštatuje nevierohodnosť kľúčových svedkov obžaloby a to najmä rozpor vo výpovedi svedka N. A.. Prokurátor však opätovne poukázal na to, že výpoveď poškodenej je konzistentná. Táto tak v prípravnom konaní, ako aj na hlavnom pojednávaní potvrdila, že obžalovaný sa jej vyhrážal preto, aby vzala skutok lúpeže na seba, pričom poškodená sa obžalovaného bála. Obžalovaný bol násilnej povahy, poškodenú fyzicky napádal a dokonca ju mal kopať počas tehotenstva. Vypovedala aj o tom, že obžalovaný ju aj počas návštev vo výkone trestu žiadal, aby lúpež, pre ktorú bol stíhaný zobrala na seba. Neskôr jej to písal aj v listoch, kde sa jej vyhrážal, že ju zabije. Výhražné listy jej začal písať po jej návštevách vo výkone trestu, kedy mu tam povedala, že spáchanie lúpeže na seba nezoberie. Obžalovaného sa bála, pretože ju v minulosti mal napadnúť. Poškodená dokonca listami z 24.07.2018 a z 27.07.2018 reagovala na výhražné listy zaslané jej obžalovaným. Všetky listy od obžalovaného čítala aj matke a jej mužovi. Súd prvého stupňa na svedectvá poškodenej aj ostatných svedkov nedostatočne prihliadol a nedôvodne ich sponchybil. Naopak svedectvá príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len ZVJS) svedčiacich v prospech obžalovaného nekriticky preberá. Nijako ich nespochybuje. Opomína aj ľudské zlyhanie príslušníkov, ako aj skutočnosť, že ak by priznali, že listy odoslané obžalovaným riadne nečítali, mohli by si privodiť disciplinárne potrestanie. Navrhol rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na opätovné prejednanie a rozhodnutie.

Obžalovaný podal odvolanie prostredníctvom svojho obhajcu v zákonnej lehote a to čo do výroku o treste uloženom mu v bode 1 rozsudku. Súd pri ukladaní trestu odňatia slobody dôsledne nezohľadnil všetky zásady pre ukladanie trestov podľa § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 a § 38 ods. 2 Tr.zák. Má za to, že mu bol uložený neprimerane prísny trest. Dobrovoľne sa priznal a svoje konanie úprimne oľutoval, čo súd nezohľadnil ako poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr.zák. Trest odňatia slobody v trvaní 11 rokov, ktorý aktuálne vykonáva možno podľa jeho názoru považovať za dostatočný na ochranu spoločnosti aj na jeho nápravu. Krátko po nástupe výkonu trestu sa mu narodil syn a skutok v bode 1 obžaloby spáchal z dôvodu frustrácie a odlúčenia od syna, ktorého mu družka nechcela nosiť do výkonu trestu a neskôr bol jeho syn umiestnený do ústavnej starostlivosti. Trest teda nebude postihovať len jeho, ale aj maloletého syna, na výchove ktorého by sa mohol podieľať a na jeho výživu by mohol prispievať. Navrhol v jeho prípade použiť ustanovenie § 44 Tr.zák. Ak by však súd nedospel k takémuto záveru, navrhol priznať mu poľahčujúcu okolnosť uvedenú pod § 36 písm. l/ Tr.zák., čím by bol pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností vyrovnaný a nemalo by dôjsť k zvyšovaniu dolnej hranice trestnej sadzby. Žiadal preto aby krajský súd rozsudok zrušil vo výroku o treste a sám vo veci rozhodol.

Obžalovaný sa k odvolaniu prokurátora vyjadril písomne. Uviedol, že namieta výšku trestu 28 mesiacov a tvrdí, že ani poškodená nie je celkom bez viny. V časti rozsudku, kde ho súd oslobodil nemožno rozsudku nič vytknúť. Súd dôvodne považoval výpovede príslušníkov ZVJS za vierohodné, rozhodol na základe ich výpovedí správne a zákonne. Možno totiž s určitosťou uviesť, že každý list podlieha kontrole, pričom neprejde ani len vulgárne slovo a už vôbec nie žiadne vyhrážky. Ak by sa zistil akýkoľvek obsah listu zakladajúci trestný čin, ústav by taký list zadržal a založil do karty odsúdeného. Zo strany obžalovaného preto nemohol byť spáchaný takýto trestný čin. Navyše o takomto trestnom čine nebol zabezpečený žiaden, ale pisateľa listu si poškodená mohla vymyslieť. Poškodená je ľahkovážna žena, ktorá nezvládla starostlivosť o ich maloletého syna a tento bol z toho dôvodu umiestnený do ústavu. Preto o jeho oslobodení rozhodol súd zákonne a správne. Naopak 28 mesačný trest považuje za neprimerane prísny hoci je v zákonnej trestnej sadzbe. Je treba vziať do úvahy, že z posledného mu uloženého 11 ročného trestu nemá vykonanú ani polovicu. Poukázal na § 101 zákona o výkone trestu, § 345 ods. 1 Tr.zák.,

príčom nemožno mať za to, že by sa súd zaoberal princípom primeranosti trestu. Dal do pozornosti aj zásady na ukládanie trestov, či rozhodnutie Ústavného súdu SR Pl.Ús/106/2011, II.Ús/55/98, či chartu základných práv EÚ. Otázkou je, či sa vôbec dopustil prečinu v konaní o obnove konania, má za to, že v tomto konaní bol nedostatočne poučený. Pripomenul ustanovenia § 10 ods. 12 Tr.zák. a § 10 ods. 14 Tr.zák., § 34 Tr.por. a § 121 ods. 1 Tr.por. Je totiž obvinený, obžalovaný a odsúdený aj v pôvodnom trestnom konaní, a aj v konaní o obnove konania. Má za to, že mohol uvádzať na svoju obranu skutočnosti podľa svojho uváženia. V jeho prípade sa teda jednalo o duplicitný postih jeho osoby. Nikto nemôže byť svedkom vo svojej vlastnej trestnej veci. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR 5Tz/27/04. Je potrebné skúmať, či v jeho prípade vôbec došlo k naplneniu materiálnej zákonnej požiadavky a podmienky podľa §346 ods. 1 Tr.zák. Navyše dlhodobé tresty 11 rokov a 28 mesiacov nepostihnú iba jeho, ale aj maloletého syna, ktorý je pre zlyhanie matky umiestnený v ústave. Preto 11 ročný trest u neho dostatočne splní účel. Žiada, aby odvolací súd odvolanie prokurátora zamietol a 28 mesačný trest odňatia slobody mu znížil. Časť rozsudku o jeho oslobodení spod obžaloby navrhol potvrdiť.

Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, nezistiac dôvody pre rozhodnutie podľa § 316 Tr. por., na podklade podaných odvolaní preskúmal v rozsahu a z dôvodov podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Svoju prieskumnú povinnosť okrem vytykaných chýb zamerail aj na prípadné chyby, ktoré neboli odvolaniami vytykané, avšak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Na základe tohto svojho postupu v uvedených zákonných medziach potom dospel k záveru, že odvolanie prokurátorky je dôvodné.

Podrobným preskúmaním veci odvolací súd zistil, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o oslobodení obžalovaného spod obžaloby pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr.zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i/ Tr.zák. trpí vadami v zmysle § 321 ods. 1 písm. c) Tr. por. a tie nebolo možné odstrániť na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu. Z tohto dôvodu odvolací súd rozhodol o odvolaní prokurátorky na neverejnom zasadnutí - § 326 ods. 1 písm. b) Tr. por.

V prvom rade je potrebné uviesť, že ohľadom skutku uvedenému v bode I. obžalovaný svoju vinu priznal, a táto bola podporená aj vykonaným dokazovaním. Preto správne súd prvého stupňa obžalovaného uznal vinným z prečinu krivého obvinenia podľa § 345 ods. 1 Tr.zák.

Súd prvého stupňa zamerail dokazovanie na hlavnom pojednávaní ku skutku uvedenému v bode II. K tomuto vypočul jednak poškodenú B. Z., jej matku a otčima, ale aj príslušníkov ZVJS. Oboznámil tiež viaceré listinné dôkazy, a aj znalecké posudky na obžalovaného, ktoré v prípravnom konaní ako dôkazy zabezpečili orgány činné v trestnom konaní.

Svoje rozhodnutie o oslobodení obžalovaného spod skutku II. súd prvého stupňa oprel o to, že obžalovaného zo skutku usvedčovala len svedkyňa a poškodená B. Z., ktorá mala predmetné listy s vyhrážkami obžalovaného čítať jej matke a otčimovi - svedkom B. A. a N. A.. Vierohodnosť výpovedí týchto svedkov však súd prvého stupňa považoval za zoslabenú, pričom nie je podľa súdu vylúčené, že poškodená nesprávne pochopila v akej súvislosti jej bolo obžalovaným vyhrážané. Tiež poukázal na časový odstup od oznámenia skutku poškodenou od času, kedy bol skutok spáchaný, a v neposlednom rade aj nezadržanie predmetných listov poverenými príslušníkmi ZVJS.

V zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku povinnosťou súdu je hodnotiť všetky dôkazy, ktoré boli získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu, jednotlivo i v ich súhrne, a nezávisle od toho, ktorá procesná strana ich obstarala (§ 2 ods. 10, ods. 11, ods. 12 Tr. por.).

Súd prvého stupňa však pri hodnotení dôkazov nepostupoval v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por., keď svoje vnútorné presvedčenie nezaložil na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu nielen jednotlivo, ale najmä v ich súhrne. Priamymi dôkazmi trestnej činnosti obžalovaného sú nielen výpoveď poškodenej, ale aj písomné reakcie na listy odsúdeného, ktoré logicky a časovo nadväzujú na vydieranie obžalovaného adresované jej listami z výkonu trestu odňatia slobody.

Z rozsudku súdu prvého stupňa pritom ale vyplynul záver, že v ústave na výkon trestu sa kontrolujú len listy, ktoré posielajú odsúdení na náklady ústavu. Súkromná pošta odsúdených sa neeviduje, a teda ani nekontroluje. Poškodená B. Z. vo svojej výpovedi uviedla, že obžalovanému posielala obálky do výkonu väzby, a teda mohol odosielať súkromnú poštu. Z uvedeného by vyplývalo, že predmetné listy obžalovaného, ktorými sa mal vyhrážať poškodenej teda nemuseli vôbec prejsť kontrolou príslušníkov ZVJS.

Existenciu týchto listov s vyhrážkami potvrdili vo svojich konzistentných výpovediach však nielen poškodená, ale aj jej matka a otčim, ktorým uvedené listy čítala hneď potom ako jej od obžalovaného prišli. Významným dôkazom svedčiacim v neprospech obžalovaného sú aj listy poškodenej adresované obžalovanému koncom júla 2018, ku ktorým poškodená uviedla, že boli reakciou na vyhrážky zaslané jej pred tým obžalovaným. V týchto listoch poškodená konkrétne uviedla: „prečo sa mi vyhrážaš, ja som nič nespáchala,“ alebo v druhom liste: „mne sa nebudeš vyhrážať, ja som nič nespáchala.“ Ide celkom jasne o priamu reakciu poškodenej na vyhrážky adresované jej zo strany obžalovaného, navyše potvrdzujúce jej verziu.

Nemožno prisvedčiť ani konštatovaniu súdu, že vznikli pochybnosti o skutku vzhľadom na časový odstup od jeho spáchania do oznámenia skutku poškodenej. Predovšetkým poškodená nebola oznamovateľkou skutku uvedeného v bode II. v tom smere, že by sa sama oneskorene vybrala na políciu skutok oznámiť. Tu treba ozrejmiť, že výsluch poškodenej bol realizovaný pre skutok uvedený v bode I. teda, že na verejnom zasadnutí o obnove konania vo svojej trestnej veci dňa 14.09.2018 ju obžalovaný obvinil zo zločinu lúpeže. Jej výsluch bol vykonaný následne po začatí vyšetrovaní vo veci trestného činu krivého obvinenia realizovaný dňa 16.10.2018. V tomto výsluchu poškodená uviedla, že sa jej dokonca mal obžalovaný vyhrážať listami nech skutok vezme na seba. Teda nebola zistená žiadna motivácia poškodenej s odstupom času krivo obviniť obžalovaného, ale okolnosti skutku uvedeného v bode II. jednoznačne vyšli najavo až pri jej výsluchu ku skutku v bode I.

Navyše majú jej tvrdenia aj logickú a časovú súvislosť. Bolo preukázané a obžalovaný sa k tomu priznal, že vedomý si svojej vysokej trestnej sadzby za opätovné spáchanie zločinu pred súdom na verejnom zasadnutí o obnove konania krivo obvinil poškodenú, že spáchala lúpež, pre ktorú bol odsúdený. Teda mal predtým dôvod aj motív žiadať od nej v listoch, aby uvedený trestný čin zobrala na seba.

Ak by vôbec zo strany obžalovaného nedošlo k odoslaniu výhražných listov, nemohol by byť žiaden, a to ani len nepriamy dôkaz o ich existencii. Z vykonaného dokazovania však naopak vyplynula sieť priamych a nepriamych dôkazov na seba nadväzujúca.

Doterajšie skutkové zistenia súdom prvého stupňa preto neboli správne vyhodnotené. Z vyššie uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil vo výroku o oslobodení obžalovaného spod skutku uvedeného v bode II. podľa § 321 ods. 1 písm. b),c), ods. 2, ods.3 Tr. por. a vo výroku o treste, a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, keď nové rozhodnutie nebolo odvolacím súdom možné urobiť (§ 322 ods. 3 Tr. por.).

Po vrátení veci bude úlohou súdu prvého stupňa znovu vyžiadať z ústavu na výkon trestu, kde obžalovaný vykonával v júli 2018 trest odňatia slobody podrobnú správu o tom, ako sa kontroluje pošta odsúdeným za účelom dôsledného preverenia obrany obžalovaného, ktorý tvrdí, že kontrole ústavu podliehajú všetky listy odsúdených. Okresný súd výsluchy príslušníkov ZVJS (ako to vyplynulo zo zvukového záznamu z hlavného pojednávania) zamerlal na zisťovanie okolností kontroly listov odsúdených a spôsobu ich kontroly. Opomenul zamerať dokazovanie k tomu, aké listy odsúdených sa nekontrolujú, a akým spôsobom sa eviduje či neeviduje ich obeh, resp. ako je s týmito listami v ďalšom zaobchádzané. V rozsudku však súd uviedol, že z výsluchu svedka M. M. vyplynulo, že v júli 2018 mohol obžalovaný poslať aj viac listov, pretože súkromná pošta odsúdených, ktorá nie je na náklady ústavu sa nekontroluje. Medzi tvrdeniami obžalovaného a príslušníka ZVJS je teda rozpor, ktorý je potrebné odstrániť. Zároveň bude potrebné dopytovať B. Z. k tomu, čo uviedla v prípravnom konaní, že obžalovanému do výkonu trestu posielala obálky na listy. Táto skutočnosť preukazuje, že obžalovaný mal teda aj súkromnú poštu. Taktiež bude potrebné, ak súd skonštatoval, že poškodená mohla nesprávne pochopiť čím jej bolo zo strany obžalovaného vyhrážané, dopytovať ju k tejto skutočnosti.

Súd prvého stupňa bude povinný vykonať prípadne aj ďalšie dôkazy, ktoré vyplynú z doplneného dokazovania a budú potrebné pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie vo veci. Pri novom rozhodovaní bude povinnosťou súdu prvého stupňa vysporiadať sa pri hodnotení dokazovania so všetkými vyššie uvedenými výhradami tak, aby súdom prvého stupňa vykonané hodnotenie dôkazov bezvýhradne zodpovedalo ustanoveniu § 2 ods. 12 Tr. por. o hodnotení dôkazov.

Súd musí výrok o vine oprieť i o nepriame dôkazy, avšak len za predpokladu, že vo svojom súhrne tvoria logickú ničím nenarušenú a uzavretú sústavu nepriamych dôkazov (preto nestačí len jeden nepriamy dôkaz), vzájomne sa dopĺňujúcich a na seba nadväzujúcich, ktoré vcelku zhodne a spoľahlivo dokazujú skutočnosť alebo skutočnosti, ktoré sú v takom príčinnom vzťahu k dokazovanej skutočnosti, že z nich možno vyvodiť len jediný záver, a súčasne vylúčiť možnosť iného záveru.

Až po doplnení dokazovania v smere naznačenom vyššie bude súd prvého stupňa môcť opätovne vo veci objektívne rozhodnúť na základe komplexného posúdenia vykonaných dôkazov v súlade s ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por. Záverom len krajský súd uvádza, že o odvolaní obžalovaného bolo predčasné rozhodovať, nakoľko tento podal svoje odvolanie čo do výroku o treste, a výrok o treste bol týmto rozhodnutím zrušený.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.